

Nyt fra **ASSISI-KREDSSEN**

Juni 2008

nr. 59

INDHOLD:

Efterårstur	<i>side 3</i>
Årsmødereferat	<i>side 4</i>
Formandens beretning	<i>side 5</i>
Dante	<i>side 7</i>
Max Mizzi in memoriam	<i>side 13</i>
Assisi - første gang	<i>side 14</i>
Bestyrelsen	<i>Bagsiden</i>
Rejseprogram	<i>Indsat midt i bladet</i>

ASSISI-KREDS DATOER

Efterårstur: 6. september

Efterårsmøde 22. november

Assisi-rejse:

1. - 9. oktober

Efterårstur til Lolland-Falster

6. september 2008

Assisi-Kredsen arrangerer en efterårstur til Lolland – Falster lørdag d. 6. september

Afgang Enghave kl. 9

Hjemkomst Enghave ca. kl. 18

Pris 500 kr.

Indbetales til Lotte Abel, Havnevej 26, st. tv. 4000 Roskilde

på giro 225 19 49 nrk. Maribo

eller med check senest 18. august

Tilmelding senest 18. august til Marianne Plum ligeledes senest 18. august

Vi besøger Birgitta-søstrene i Maribo, hører om klostret, har mulighed for at deltage i middagsbønnen kl. 11.30 og bagefter får vi middag hos Birgitta-søstrene.

Vi ser Maribo Domkirke og kører videre til Nykøbing F., hvor biskop Steen Skovsgaard tager imod i bispegården, viser os rundt og fortæller. Her drikker vi kaffe, hvorefter turen går hjemad igen.

Årsmøde 2008 i Assisi-Kredsen, Enghave Kirke, 23. febr. 2008

Frederik Hjerrild bød velkommen til Assisi-Kredsens generalforsamling 2008 Dagsorden er udsendt i Nyt fra Assisi-Kredsen nr. 58

Ad. 1. Valg af dirigent. Her blev Anders Christensen valgt med akklamation.

Anders Christensen takkede for valget og startede med at konstatere, at generalforsamlingen var lovlig indkaldt. Alle formalia var i orden.

Ad. 2. Anders Christensen gav derefter ordet til Frederik Hjerrild for formandens beretning. Formandens beretning blev godkendt med akklamation.

Ad. 3. Regnskabet blev omdelt og gennemgået af Lotte Abel.

Der var derefter tid til spørgsmål til kasserer og dermed regnskab. - ,

Regnskabet blev derefter godkendt med akklamation.

Ad. 4. På valg i år var Marianne Plum, Inge-Lise Therkildsen og Suzanne Scavenius Torp. Suzanne Scavenius Torp genopstiller ikke. Br. Theodor Jürgensen er rejst tilbage til Assisi. Bestyrelsen indstiller Eva Rungwald og Gert Ryom-Hansen til de to ledige pladser. Genvalg og nyvalg med akklamation.

Ad. 5. Valg af suppleant. Bestyrelsen indstiller Blanka Langsted. Valgt med akklamation.

Ad. 6. Valg af revisor. Jan Erik Nielsen er villig til genvalg Han blev genvalgt med akklamation.

Valg af revisorsuppleant. Preben Nielsen er villig til genvalg. Han blev genvalgt med akklamation.

Ad. 7. Der var ikke indkommet nogen forslag til bestyrelsen

Ad. 8. Eventuelt.

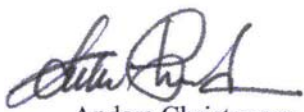
Bestyrelsen blev takket for deres arbejdet med rejse, møder, ture og bladet.

Rejserne i 2008 blev omtalt.

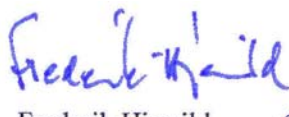
Der blev spurgt til pater Mizzi: Ketty Askgaard, Diakonissestiftelsen, kunne oplyse, at han er i bedring.

Christina Marker-Larsen omtalte bogudsalget Sankt Andreas Bibliotek, Gammel Kongevej nr. 15, d. 5. april, kl. 11-15, der er meget litteratur omkring Frans og Assisi.

Eva Rungwald omtalte påskekoncerter: Mariæ Bebudelses koncerter: Torsdag den 6. marts kl. 20.00 Hvidovre Kirke Hvidovre Kirkeplads, Mandag den 10. marts kl. 20 Absalonskirken, Sønder Boulevard 73.

Anders Christensen
Dirigent

Frederik Hjerrild
Formand

Marianne Plum
Referent

Formandens beretning på årsmødet

Assisi-Kredsens årsmøde og generalforsamling

lørdag den 23. februar 2008
i Enghave Kirke

Sidste årsmøde m/generalforsamling blev afholdt den 24. februar 2007. Årsmødeforedraget var om Johannes Jørgensen ved forfatteren og tegneren Stig Holsting, fmd. for 'Johannes Jørgensen Selskabet'.

Bestyrelsen har i årets løb afholdt tre bestyrelsesmøder. Der har været arrangeret to rejser til Assisi: én først i juni samt én i begyndelsen af oktober. I klostret er der sket nogle mindre ombygninger til forbedring af værelserne. Medlemmerne har jo fået fyldige referater fra rejserne i bladet *Nyt fra Assisi-Kredsen*.

Et rejseindtryk: Under oktoberrejsen traf jeg tilfældigt en spændende person i Assisi. En eftermiddag sad jeg på min sædvanlige bar og nød en caffè og læste avisen da jeg så en ældre herre hænge en plakat op i baren, stor plakat med titlen "Johannes Jørgensen og den franciskanske verden", om et flerdages seminar få dage efter vores afrejse. Jeg antastede ham og præsenterede mig som formand for Assisi-Kredsen i Danmark, det hedder 'il presidente' på italiensk. Han pakkede straks sine plakater sammen og sagde 'kom med!', og ledte mig til sin lejlighed lige oven for Piazza del Comune, en

smuk gammeldags herskabsbolig med træpaneler og bøger overalt. Han er advokat og gammel Assisi-borger, samt formand for 'Johannes Jørgensen-komitéen' i Assisi. Han overvældede mig med div. bøger og brochurer og megen interessant snak, og jeg har tænkt mig at fortsætte kontakten - måske kan han vise os nogle spændende ting når vi besøger Assisi.

Turen til Skåne i september måtte desværre aflyses idet der var få tilmeldte. November-mødet var et velbesøgt møde med foredrag af teologen Peter Lodberg om Dietrich Bonhoeffer.

Den 3. november blev der afholdt en stor fødselsdags- og afskedsfest for broder Theodor i Roskilde. Theodor er nu flyttet til Assisi for at blive boende der. Det betyder at han er udtrådt af bestyrelsen. Også en anden af bestyrelsens trofaste medlemmer har ønsket at træde ud, Suzanne Scavenius Torp. Jeg vil takke disse to for veludført tjeneste gennem årene, ligesom jeg vil takke den øvrige bestyrelse for godt og trofast og muntert samarbejde.

En stor tak til redaktionen af *Nyt fra Assisi-Kredsen*, en meget fin og spændende information om Assisi-Kredsen og franciskansk-relaterede emner. Og så skylder vi Gunnar Bach Pedersen en stor tak for hans indsats med at holde vores fine hjemmeside på internettet kørende og opdateret. Når man slår op på siden, ser det hele så fint og selvfølgelig ud, men der ligger jo et stort arbejde bag. Tak til Marianne Plum for hendes mangfoldige sekretærfunktion, tak til vores kasserer Lotte Abel for en meget præcis og ansvarlig indsats, samt til vores revisor Jan Nielsen.

Der er p.t. 380 medlemmer af Assisi-Kredsen.

Og ... tak til alle medlemmer, ikke mindst rejsedeltagere, for fælles oplevelser og godt samvær og for hilsner i årets løb. Og så vil jeg også bringe en hjertelig tak for alle de gode ord og tanker og hilsner og gaver som blev mig til del i anledning af min fødselsdag og afsked i 2007, det var overvældende, og jeg havde en næsten evangelisk oplevelse af at livet og fællesskabet ikke består i dette moderne 'noget-for-noget-princip', men at det er en gave, gratis, af nåde. Tak.

Jeg vil lige nævne at bestyrelsen er meget modtagelig for gode idéer eller forslag fra medlemmerne - det kan meget vel være at der er emner eller områder som vi kunne tage op.

Pax & bonum,

Frederik Hjerrild

Ved gudstjenesten blev der taget en kollekt til Folkekirken Nødhjælps fasteindsamling: 868 kr.

Dante

en præsentation ved Kirsten Grubb Jensen

Det er svært at præsentere Dante på et par timer, men alligevel:

Først et par ord om Dantes tid og Dantes biografi, inden vi kaster os over ”Den Guddommelige Komædie”.

Siden 1100-tallet havde byerne i Mellem- og Norditalien opnået stadig større uafhængighed af de feudale adelsslægter, som fra deres borge havde lagt hindringer i vejen for byernes erhverv og handel, indbyrdes, og med Nord- og Vesteuropa. Opgøret antog også form af et oprør imod den største af alle feudalherrerne, den tysk-romerske kejser. Ved freden i Konstanz måtte kejser Frederik Barbarossa anerkende de lombardiske og toskanske byers selvstyre imod at disse formelt anerkendte kejserens overhøjhed.

For Firenzes vedkommende blev dette officielt bekræftet i 1187. Hermed begyndte bykommunernes tid, nogle af dem allierede sig med paven (Firenze) andre med kejseren (Siena).

Det økonomiske grundlag for byernes ekspansion havde med handel (med uld og klæde, færdige produkter), finanser

og silkevarer at gøre. For første gang siden oldtiden skiftede balancen imellem land og by til byernes fordel. Der udviklede sig et styre, der var baseret på en vis magtdeling og skrøbelig balance mellem rivaliserende aristokratiske, siden også borgerlige slægter og alliancer.

Styreformen skiftede, efterhånden som der udvikler sig et egentligt byliv på basis af en selvstændig og voksende økonomi. Fra 1100-tallet kendes et aristokratisk eller oligarkisk senats- eller konsulstyre, (betegnelserne var hentet fra det gamle Rom) men fra slutningen af 1100-tallet, i Firenze 1193 blev lov og orden i de fleste Nord- og Mellemitalienske byer opretholdt af en Podestà (borgmester), der var hentet ind udefra, for et år ad gangen, og som ikke måtte omgås byens borgere privat. Han skulle være juridisk uddannet (notaro) og skulle helst medbringe sin egen militærmagt eller politistyrke.

Fra 1200-tallet antager stridighederne mellem overklassens slægter karakter af politisk modsætning, idet der opstår to modsatrettede partier: ghibellinerne (de kejsertro) og guelferne (de pavetro); i Firenze brød stridighederne ud i 1215 som en privat fejde mellem to adelsslægter, og spredte sig hurtigt til resten af Toscana og Norditalien. Firenze blev en Guelfisk by. Disse stridigheder tiltog i styrke efter kejser Frederik II.s død i 1250. Efter 1250 blev de førende Ghibelliner forjaget fra Firenze, og man ser det

På årsmødet holdt Kirsten Grubb Jensen et glimrende foredrag om Dante. Hun har stillet sit manuskript til rådighed for Nyt fra Assisi-kredsen - vi bringer det her, dog med udeladelsen af slutningen med gennemgangen af nogle sangene i Dantes værk.

første folkestyre: il primo popolo. Dette styre erklærede sig neutralt i overklassestriden mellem guelfer og ghibelliner og gennemtvang en afmilitarisering af bylivet ved at nedrive nogle huse og kappe toppen af de adelige tårnhuse inden for murene. Som modvægt til il podestà oprettes en anden stilling, forketribunen, il capitano del popolo (folkets høvedsmand). Med "folket" menes hér borger-skabet, anført af repræsentanter for handels og bankhusene, der med tiden organiserede sig i laug. (transparent). Et tegn på byens uafhængighed og voksende økonomiske betydning var den første guldmønt "il fiorino", som blev smedet første gang i 1252 og snart blev den dominerende mønt i den europæiske handel. Folkestyret varede i 10 år, hvorefter ghibellinerne tog magten og beholdt den i ca. syv år, i denne periode blev de mere betydelige guelfiske familier fordrevet, dog ikke Dantes familie.

Magtbalancen vendte igen i 1267, da den franske Charles af Anjou, hidkaldt af paven og med en hær, der var finansieret af de florentinske bankhuse, erobrede Syditalien fra Hohenstaufferne, Fredrik II's søn, Manfredi, faldt i 1266 i slaget ved Benevento (cf. Purgatorio III). Fra 1267 – 1276 styrede Charles d'Anjou pr. vikar som podestà i Firenze, der herefter forblev guelfisk, selvom partiet splittedes i to fraktioner: de Sorte og de Hvide. Samtidig skærpedes klassekampen mellem aristokratiet og "folket", mellem på den ene side "I magnati" (de store) og på den anden side "il popolo" (folket), der ønskede adelens privilegier afskaffet og ville udvide kommu-

nens politiske og sociale grundlag. Folket havde organiseret sig i laug ("le Arti") i alt 21, hvoraf de syv "større" laug, "le Arti maggiori", der omfattede handel og finans, foruden jurister, læger og apotekere, udgjorde det såkaldte "Popolo Grasso" (det fede borgerskab), og resten, dvs. håndværk og småhandel, småborgerskabet, "il Popolo Minuto". Tyende, kvinder og landbefolkningen var uden politisk indflydelse, de kunne hverken vælge eller vælges. Arbejderne i den betydningsfulde uldproduktion blev holdt nede med hård hånd, bl. a. ved forbud imod faglig organisering. Hvis de prøvede på det, blev deres ledere hængt.

Det gennemgående styrende organ blev fra 1282 "prioratet" et råd på tre, siden seks mand, der skiftede hver anden måned. I begyndelsen repræsenterede priorerne de tre øverste laug, siden de seks bydele, "i Sestieri".

I 1293 blev der gennemtvunget en alliance mellem småborgerskabet og dele af storborgerskabet anført af en person ved navn Giano della Bella. Der var tale om en radikalt folkelig, republikansk forfatning: "gli Ordinamenti di Giustizia" (retfærdighedsforordningerne).

Denne nye forfatning udelukkede aristokratiet fra at deltage i det politiske liv, og indførte et tredje styrende embede, "il Gonfaloniere di Giustizia" (Retfærdighedens Bannerfører). Da overklassen imidlertid bevarede sine økonomiske magtmidler, blev man nødt til at foretage ændringer i den nye "forfatning". Det skete allerede i 1295, herefter kunne man formelt melde sig ind i et laug og derved få mulighed for at deltage i det politiske

liv. Dante meldte sig ind i "l'Arte dei Medici e Speziali" (Apotekerlauget, det kan undre, men apotekerne solgte bøger) og kunne derfor i april 1300 blive valgt til Priore for månederne juli og august.

I 1286/87 havde det Guelfiske parti delt sig i to fraktioner: Bianchi e Neri (hvide og sorte). Fraktionerne blev anført af to rivaliserende slægter: Cerchierne anførte de Hvide, Donatierne de Sorte. Politisk kom striden til at dreje sig om forholdet til Pave Bonifacius VIII. Han søgte at få magten over Firenze. Det Sorte parti stod af forretningsmæssige årsager på pavens side, mens det Hvide parti prøvede at opretholde Kommunens uafhængighed i forhold til såvel pave som kejser. De Sorte repræsenterede især finans- og handelshusene, medens de Hvide også støttede sig til småborgerskabet.

Årsskiftet 1301-02 blev et vendepunkt for Firenze og for Dante! De interne stridigheder spidsede til i to blodige sammenstød i maj-juni 1301, hvorefter nogle af de fremtrædende folk fra begge sider blev forvist, en beslutning Dante som Priore var med til at træffe. Pave Bonifacius VIII benyttede anledningen til at få foden indenfor i florentinsk politik ved at tilbyde sig som mægler og sendte i efteråret den franske prins, Charles af Valois, broder til kong Philip den smukke med en hær mod byen, officielt for at stifte fred. Dante der havde modarbejdet pavens politik blev i oktober sendt til Rom for at søge en forhandlingsløsning, dog uden resultat. Samtidig var Charles af Valois trængt ind i Firenze (1. november). Et kup blev gennemført, alle de Hvide blev udrenset og Dante fik på

vejen tilbage fra Rom (27. januar 1302) at vide, at han var dømt til to års landflygtighed og en enorm bøde. Denne straf blev den 10. marts skærpet til døden på bålet, hvis han blev antruffet på florentinsk område. Dantes ejendomme blev konfiskeret og straffen udvidedes til også at gælde hans sønner og andre mandlige familiemedlemmer. Dante vendte aldrig tilbage til Firenze, men rejste rundt og boede i perioder hos fyrster i Nord- og Mellemitalien, f.eks. Cangrande della Scala i Verona og Guido Novello da Polenta i Ravenna. Her, i Ravenna, døde Dante i september 1321 formentlig af malaria efter et besøg i Venedig. Han var født i Firenze i 1265 og uddannet samme sted ved de skoler, som de to store tiggerordener, franciskanerne og dominikanerne drev i byen, sandsynligvis havde han også studeret ved universitetet i Bologna.

Dantes værker:

"Vita Nuova", et prosimetrum om Dantes kærlighed til Beatrice. Digte med prosakommentar.

"Convivio" også digte med kommentar, værket er lærd og moralfilosofisk.

"De Vulgari Eloquentia", om folkesproget som litteratursprog, men skrevet på latin.

"Monarchia", en traktat om det universelle romerske kejserdømme og dets velsignelser.

Til kejser Henrik VII., der døde i 1313. Monarkiet havde derefter forspildt sin chance i Italien.

"La Divina Commedia", 1304/05 (1307) til 1320 eller 1321 på "volgare".

Dante tilegnede i et latinsk brev til Cangrande della Scala (måske?) de første eller den første sang af Paradiset til denne fyrste. (1316).

Dante kaldte værket "la Comedia" adjektivet "divina" er en senere tilføjelse, måske af Boccaccio?

Vigtige strukturerende elementer er f. eks. TALSMBOLIK.

Tallene 3 + 7, som de 7 hovedsynder.

3 x 3 = 9, som Treenigheden.

10 dvs. 3 + 7 = 10.

Der er 9 kredse i hvert af de tre "Riger" + en ekstra i "Inferno" til indledning.

Metrum er "Terziner".

Et andet strukturerende element er Aristoteles' etik: Øverst "incontinentia" (manglende mådehold, eksempelvis overdrivelse af noget principielt godt, som f.eks. kærlighed) dernæst "Malizia" (ondskab som f.eks. voldelighed) og "la Matta Bestialità", "fraudolentia" (forræderi og bedrageri).

Det mest onde er længst væk fra Gud og nærmest ved Lucifer, der sidder i Helvedes bund.

Et tredje strukturerende element er det Ptolemæiske verdensbillede med Jorden – Jerusalem i centrum. Det er frelsens sted, dér hvor Jesus forløste menneskene, dér hvor han blev født, lærte, led, døde og genopstod på 3. dagen fra de døde.

Dantes pilgrimsrejse foregår i påsken i jubelåret 1300 under Pave Bonifacius VIII. (Pave 1294 – 1303) (1309 Paverne i Avignon under de franske kongers dominans).

Dante er selv hovedperson i sit værk. Han rejser som pilgrim gennem de tre "Riger". Men han er også digteren med det store overblik, der styrer sit værk og ved alt, og som har fået den særlige Nåde, at han kommer tilbage og kan fortælle om alt, hvad han har set – med henblik på at belære sine læsere/tilhørere. Han har et klart didaktisk mål med sit værk.

Metrum er som nævnt: TERZINER:

Terziner, tre endecasillabi (11 stavelsesvers).

V. 1 rimer på 3. vers. Og v.2 på 1. og 3. vers i den følgende terzin osv. På den

måde bliver hele værket kædet sammen til en enhed – som Treenigheden eller Gud er een natur i tre personer – Fader, Søn og Helligånd. Den slags var middelalderen helt vild med.

Sproget er ”volgare”, så alle, selv kvinder kan forstå værket, siger Dante selv i ”Vita Nuova” og i brev XIII til Cangrande della Scala.

Dante foreslår selv i brevet til Cangrande, at hans Komædie skal læses efter den i middelalderen sædvanlige firefoldige metode!!!

Men Dante slår dog til lyd for, at de fire niveau’er trækkes sammen til to – et konkret og et generelt overført: Det konkret-historiske og det symbolsk-allegoriske + det tropologisk-moralske. Det anagogiske falder bort.

Det symbolsk-allegoriske niveau skulle derefter have relation til Dantes egen personlige udvikling, medens det tropologisk-moralske henviser til Dantes rolle som prototype på menneskene og hans opgave med at belære alle mennesker!

Komædien begynder med ordene:

Nel mezzo del cammin di nostra vita, mi ritrovai in una selva oscura...

Midtvejs på vores vandring gennem livet befandt jeg mig i mørke, dybe skove ...

Jeg = Dante selv, der også skal lære af rejsen gennem de tre ”Riger” og

Vores vandring = Alle menneskers liv/der er tale om en belæring af alle!

Dante kan ikke klare rejsen alene.

Han har brug for og får også nogle ”førere”.

Vergil fører Dante op til Skærsildsbjergets top, hvor Dantes ungdomselskede

Beatrice tager over.

Hvorfor Vergil? Han er Dødsrigets og Underverdenens digter i Aeneiden, VI. Sang. Aeneas flygter ved Troias fald og grundlægger senere Rom.

Vergil levede på kejser Augustus’ tid, år 70 – 19 f. Kr. Han mentes at have profeteret om Kristendommen i 4. Ekloge, et hyrdedigt, så han betragtedes i middelalderen som ”næsten kristen”.

Vergil opholder sig i ”il nobile Castello” i 1. kreds af ”Helvede” sammen med andre store klassiske digtere. Der henter Beatrice ham og beder ham ledsage Dante, så han kan lære og forbedre sig (c. XXVI. af Purgatorio).

Beatrice fører Dante fra toppen af Skærsildsbjerg højt op i Paradiset og endelig hjælper Sct. Bernard af Clairvaux (den store mystiker, d. 1153) det sidste stykke vej.

Komædien begynder med, at Dante som 35-årig (cf. Jesus), midt i sit livsforløb har mistet kontakten med den rette vej og befinder sig i en mørk skov. Han er meget forvirret og bange og aner ikke, hvordan han har forvildet sig derind, i den grad føler han sig fortumlet og forvirret.

Dante kommer til en høj, på hvis top solens stråler falder og føler sig lidt beroliget, således at han ser sig tilbage. Efter at have hvilet sig lidt går han videre. Dante, der er prototypen på mennesket, repræsenterer det typiske menneske fanget i syndens morads og hængedynd.

Da han nu vil gå videre, viser der sig tre vilde dyr for ham: En los (et plettet kattedyr, der symboliserer vellysten), en løve (la superbia/hovmodet) og en lupa

(ulv, der symboliserer begærlighed/gridskhed). Det er tre alvorlige synder, der forhindrer synderens anger og omvendelse.

Dante bliver af de tre dyr skubbet tilbage imod den mørke skov (syndens tilstand). Men netop da viser der sig en skikkelse for ham. Det er Vergil, den store romerske digter, der har skrevet Æneiden om Æneas, der efter Troias fald kom til Italien og grundlagde Rom.

Vergil blev som nævnt blev født år 70 før Kr. og døde år 19 f.Kr. Han mentes at have forudsagt Kristi fødsel, men kan af gode grunde ikke selv have været kristen. Alligevel kan Dante bruge ham. Ja Dante bekender sig ligefrem til Vergil som sin åndelige fader. Dante beder Vergil om hjælp imod de vilde dyr, især ulvinden (begærligheden), som Dante ikke kan komme forbi. Vergil profeterer

om Italiens frelse af fremmedherredømmet, og derefter opfordrer han Dante til at følge med. Han, Vergil vil være Dante fører igennem Helvede og Skærsilden op til det Jordiske Paradis, hvor Beatrice, Dantes ungdomselskede, vil tage over. Vergil symboliserer den menneskelige fornuft og viden/filosofi, der kan hjælpe mennesket langt, så langt som til det Jordiske Paradis, men ikke helt frem til Saligheden, dertil behøves en anden og stærkere fører, Beatrice, der symboliserer troen og de åbenbarede sandheder. De er nødvendige for at mennesket kan nå frem til Gud + mystikken (Sct. Bernard). Man kan ikke ved fornuften alene nå op til Gud. Vergil kan ikke komme så langt, han var jo heller ikke kristen.

Dante tager imod Vergils tilbud, og sammen drager de to digtere ud på den farefulde færd igennem ”dødsrigrerne”.

Pater Max Mizzi, OFM Conv., døde 3. marts 2008

Max Mizzi blev tidligt optaget af mødet med kristne udenfor den katolske kirke - det begyndte med, at han til sin overraskelse mødte franciskanere, som ikke var katolikker, men anglikanere. Hans åbenhed overfor andre kristne kom også den nye forening Assisi-Kredsen til gode, i de første år var det ikke mindst Max Mizzi, der fungerede som guide, ven og vejleder for de grupper, som kom til Assisi. Han tog med på ture både til fods til de franciskanske steder, og på de ture ud af Assisi til Subasio-bjerget og til La Verna, som stadig er næsten fast punkt i vore rejser. Han fortalte om Frans og franciskanere og lærte os om franciskansk spiritualitet.

Som tiden gik - og kendskabet til Assisi og det franciskanske blev større i Assisi-Kredsen - blev afhængigheden af hans hjælp naturligt mindre. Og Mizzis tid blev også mindre efterhånden som han blev mere og mere engageret i et arbejde, som bragte ham ud på mange rejser. Han engagerede sig i franciskansk fredsarbejde og i dialogen med andre religioner. Og han blev leder af centret CEFID i Assisi, hvor grupper fra Assisi-Kredsen ofte har mødt ham, og hvor han med stor

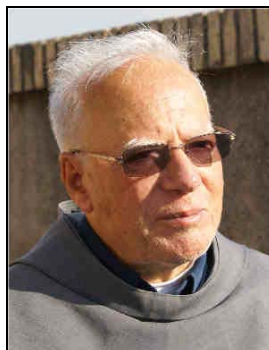
begejstring fortalte om de møder, han havde haft med religiøse og politiske ledere på højt plan.

Ikke alle - bestemt heller ikke i Assisi-Kredsen - har altid kunne følge ham i alt, og har ofte syntes, at han var for lidt kritisk i mødet med de ikke-kristne og nyreligiøse grupper.

Hans sidste år har været svære på grund af sygdom - og også fordi andre overtog det arbejde, som han havde påbegyndt, og førte det videre på en anderledes måde, end han syntes om.

Med pater Max Mizzi har vi i Assisi-Kredsen mistet vores ældste ven i Assisi.

Herren give ham sin fred!

Assisi for første gang

af Julia og Palle Thordal

Vi er blevet bedt om at samle vores indtryk fra Assisi-rejsen i maj – vores første – og sætte dem på tryk til bladet. Hvilket umuligt forlangende, da indtrykkene har væltet os i møde som fra et overflødhedshorn.

Blomsteraltanernes Assisi

Byen er let at gøre sig bekendt med. Vi har travet gade op og gade ned – bogstaveligt talt – ofte på små listige trapper med skarpe sving, der pludselig afslører storblomstrende balkoner. Nabokoner med pottemuld under neglene i skarp konkurrence med hinanden om den smukkeste blomsterterrasse. Eller gamle vinstokke op til første sals højde, plantet af bedsteforældre, men stadig friske nok til at give skygge til nutidens beboere. Men der var også huse med tomme pottplanteholdere i murværket, uden pensionister til at sætte pelargonier og vande dem kærligt. Hvert generationsskifte er en krise for gamle ”upraktiske” middelalder-bjergbyer.

Johannes Jørgensens Assisi

Selv om ingen af os havde været i Assisi før, har vi alligevel haft den hellige Frans og hans by med os i bagagen siden ungdommen. Julia i form af det franciskanske islæt i Ægypten og den ortodokse eneboertradition tilbage til St. Antoni-

us.

Jeg ved læsning af Mit Livs Legende og Pilgrimsbogen, som fulgte oven på gymnasietidens intensive beskæftigelse med kredsen af symbolister omkring Tårnet.

Nu mange år efter kunne vi så beskue huset, hvor Johannes Jørgensen flyttede ind overfor Mogens Ballin og den dekorative gamle fontæne. Også det hus, som Signor Giovanni senere boede til leje i højere oppe i byen, var vi forbi flere gange for at stave os igennem mindepladerne.

Hvor må han have nydt stilheden så vel som klangen fra de mange kirkeklokker. Dem nød vi også godt af i dagens løb. Men den stor tilstrømningen af pilgrimme og den lokale biltrafik i de snævraste gader og smalleste byporte, hvor vi stod i læ for regnen, ville den gamle forfatter sikkert have fundet forstyrrende. I de små gader lidt væk fra hovedstrøgene var der dog stadig den gamle fredelige stemning. Og når aftensolens stråler stod skråt ind i den mennesketomme Stefans kirke, var der rum for en stille stund.

Nonnernes og munkenes Assisi

Hvor var det befriende at se religionen synlig i det offentlige rum, især på baggrund af den hjemlige politiske jagt på snart sagt al religion. Assisi vrimer med

munke og nonner med hvert deres særkende i dragten foruden alle tilrejsende ordensfolk og præster, som kommer med deres pilgrimme. På næsten hvert gadehjørne fortæller skilte på husmuren navnet på et gæstehus af forskellig nationalitet, hvor man tager sig kærligt af pilgrimmene med hele to varme måltider om dagen, som tilfældet var hos alcantarine-søstrene i Casa Madonna della Pace, hvor Assisi-Kredsen altid bor.

Nogle aftener samledes vi på traditionel franciskaner-facon til ”underholdnings-

time” efter aftensmaden. Især spændende var mødet med de tre anglikanske franciskanere Robert, Daniel og Tom, som fortalte om det at være franciskaner uden for den katolske kirke. Broder Robert, som havde boet mange år i San Francisco, beskrev de episkopale franciskanere i Amerika som en genopståen af ordenen, der i sin tid var kommet til Californien med de spanske franciskanere, der navngav byerne op langs kysten. En del af de nye amerikanske franciskanere konverterede, men en episkopal gruppering for-

satte. Og i 1960 smeltede den amerikanske gren sammen med de anglikanske franciskanere, som opstod i England omkring 1900. Selv om den anglikanske gren langt fra er så talrig som den katolske orden, har de dog 4 provinser: Amerika, Australien, Asien og Europa. De fordeler sig også på 1. 2. og 3. orden (munke, søstre og lægfolk), hvilket vil sige, at det skulle være muligt at blive franciskaner af 3. orden uden at konvertere.

To sætninger fra den aften blev stående. Broder Robert sagde: *"Man bliver ikke franciskaner; man opdager, at man er en."* Og Daniel, som havde været sømand og ingeniør førhen, sagde: *"For Gud er der ingen spild af menneskelige*

ressurser; han bruger alle sine tjenere."

Festernes Assisi

Vi fik fortalt om turneringsfester og blomsterfester, men kunne ved selvsyn opleve Kristi Legems festen den 22. maj. Den tog sin begyndelse kl. 20.30 med en festlig messe i S. Rufino katedralen, hvorefter Kristi legeme blev båret i procession under en baldakin, løftet af udklædte borgere. Først gik søstrene, så munkene, derefter præsterne i festlige messehagler og biskoppen med monstransen under baldakinen, ud af kirken og langs hovedgaden forbi det store torv og ned til San Francesco basilikaen. Vi havde forventet et hornorkester til gadeoptoget, men i stedet lød der højtidelig

kirkesang. Kapeller langs vejen var åbnede og fuldt oplyst som en hilsen, og mange knælede på fortovet, når Herrens legeme kom forbi.

Fremme ved S. Francesco hilste de store kirkeklokker i det oplyste tårn processionen velkommen og mange franciskaner-novicer fra Sacro Convento dannede velkomstkomite.

For os, som kommer fra en ortodoks og luthersk baggrund, hvor der ikke er tradition for at reservere eller udstille Herrens legeme og blod, var det en lidt usædvanlig, men meget festlig oplevelse.

Helgenskrinet Assisi

Med S. Chiara i den ene ende og S. Francesco i den anden virker byen næ-

sten som ét stort sanktuarium. Også S. Rufino og S. Pietro har sine hellige mænd under alteret. Men det er frem for alt det imponerende kirkekompleks, som ordensgeneral Elias fik bygget til at rumme Frans' ben få år efter, at han var død og blev helgenkåret – det er først og fremmest det, der valfarter til.

Vi fik krypt, underkirke og overkirke gennemgået af broder Theodor fra Danmark, efter at han først med vanlig humor havde belært os om betydningen af franciskaner-rebets 3 knuder: Morgenmad, middagsmad og aftensmad. Over underkirkens højalter viste broder Theodor os dog den rigtige betydning af knuderne ud fra freskernes illustration af de tre munkeløfter og tilføjede, at lydighed er det sværeste af de tre.

På egen hånd havde vi siden lejlighed til at besøge komplekset et par gange mere og havde god gavn af Erik Strids folder og broder Theodors gennemgang frisk i erindringen.

Vandringernes Assisi

Vi besøgte fjernere steder som La Verna, Carceri og San Damiano med bus og taxi, og det var bestemt en oplevelse trods regntågerne. Men det fulde indtryk fik vi først, da vi kom ud at gå. San Damiano, hvor Frans hørte Herrens røst fra korset, var ikke langt fra byen. Gribende var det at se Klaras lille have og stedet i sovesalen, hvor hun sov ind. Klostret ser ud

som om søstre forlod det i går, selv om der siden har boet brødre, og stedet endda kom på verdslige hænder, da englænderen Lord Ripon købte det af myndighederne i 1860. Stedet var i familiens eje, indtil arvingerne gav det tilbage til franciskanerne i 1983 iflg. Nicola Giandomenicos bog om Assisi.

Assisi stationsby vandrede vi også til en formiddag for at få et gensyn med Porziuncola. Den lille, gamle kirke med det fine alterbillede overgår i atmosfære langt den storkirke, som senere blev bygget uden over. Vejen tilbage til Assisi ad den røde murstensvej med folks navne og hjemby indgraveret var mere tidskrævende, da det gik opad hele vejen.

Alligevel var det for intet at regne imod opstigningen til Carceri, som vi foretog senere samme dag. Den var stenet og fedtet efter regn og sine steder ganske brat. Da vi yderligere forvildede os højere op ad bjerget end Eremitboet ligger, nåede vi først frem til vesper kl. 18. Men Carceri lå uendelig smukt badet i aftensolen. De hvide duer var lukket ud af dueslaget og sad og underholdt sig med hinanden på taget. Som på Alvernerbjerget fik vi igen et stærk indtryk af Frans' trang til ensomhed og hans evne til at overleve på ganske lidt. Der går en lige linje fra den hellige Antonius og de øvrige eremitter i den ægyptiske ørken og til den hellige Frans og hans fæller i klippehulerne rundt om i de umbriske bjerge. Klosterfællesskaber voksede sig store fra det 5. årh., men eneboerlivet forblev idealet, og Frans var med til at give det en renæssance i den vestlige kirke.

muntre og festlige optræden til afslutningen var hele turen værd.

Med tak for en fin Assisi rejse

Julia og Palle Thordal

Fællesskabets Assisi

Vi var en økumenisk gruppe, som boede hos de franciskanske søstre, hvor vi delte 3 daglige måltider, morgenandagt, søndagsgudstjeneste og samvær med hinanden, foruden selve rejsefællesskabet. Og selv om det kun var for en uge, kommer man hinanden nærmere på den måde. Søstrenes fortrolighed med Assisi-Kredsen og deres store gæstfrihed betød også meget. Gunnar og Marianne ledte flokken rundt til alle pilgrimsmaalene med et mangeårig lokalkendskab, som gik de hjemme i København. Og broder Theodor med hans ligefremme formidling af Frans' liv og tanker og hans

BESTYRELSEN

Frederik Hjerrild, formand
Dalles Have 24, 3400 Hillerød
tlf 48 24 50 60
hjerrild@assisi-kredsen.dk

Marianne Plum, sekretær
Oliemøllegade 12,3. 2, 2100 Kbh Ø
tlf 39 29 87 40
plum@assisi-kredsen.dk

Lotte Abel, kasserer
Havnevej 26, st.tv.
4000 Roskilde
tlf 38 28 85 56
Assisi-Kredsens giro: 225 19 49

Gunnar Bach Pedersen
Sdr. Boulevard 114, 1.tv, 1720 Kbh. V
tlf 33 25 52 92
gpb@assisi-kredsen.dk

Eva Rungwald
Løvevej 10, 2610 Rødovre
tlf 36 41 33 96

Inge Lise Therkildsen
De Conincks Vej 20, 2840 Holte
tlf 45 41 34 33

Gert Ryom-Hansen
Vennemindevej 2, 2.th., 2100 Kbh Ø
tlf 39 29 26 14

Johan Petersen
Kulsviervej 95 B, 2800 Lyngby
tlf 45 83 45 93

Blanka Langsted
Roskildevej 94, 5.tv.,
2000 Frederiksberg
tlf 35 78 79 82

NYT FRA ASSISI-KREDSSEN

redigeres af
Marianne Plum (ansv)
Gunnar Bach Pedersen

Nyt fra Assisi-Kredsen
ISSN 1395-8798

Assisi-Kredsen på Internet: www.assisi-kredsen.dk